

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsakega torka prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvo „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniški ulici št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvo „DOMOLJUBA“ Vodničkove ulice št. 2. — Nasnanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 3.

V Ljubljani, 3. februarja 1898.

Letnik XI.

Deželni zbor.

Dne 18. januarja sešli so se poslanci k drugi seji deželnega zbora. Deželni glavar Oton Detela otvori sejo z nagovorom, v katerem omenja 60 letnice mašnika sv. Očeta Leona XIII. čegar apostolako življenje, delovanje in veliko modrost občuduje ves omikani svet. K tej slavnosti dohajale so sv. Očetu iz raznih krajev mnogotere čestitke. Kranjski deželni zbor kot zastop katoliške dežele se gotovo tudi pridruži glasiteljem sv. Očeta ter pooblašča deželnega glavarja, da mu v izraz visokega spoštovanja in udanosti čestita v imenu dež. zbora in dežele kranjske povodom 60letnice Njegovega mašništva. — Mej govorom glavarjevim so vstali vsi poslanci ter ob koncu govor s slava- in živio- klici odobrvali.

Na to se odobro razni računi. Živahen razgovor vnel se je pri točki: o pospeševanju vinogradarstva na Kranjskem. V svrhu pospeševanja vinogradarstva v naši deželi dovoli se za l. 1898. iz deželnega zaklada podpore v znesku 28.725 gld. 20 kr. Toda to bode očitno premalo, dasi bo dala tudi država 28.726 gld. Zato so priporočali nekateri poslanci, da dobi deželni odbor posojilo v znesku 10.000 gld., te naj razdeli med mnogostevilne prosilce brezobrestno, sam pa naj plačuje iz deželnega zaklada obresti. A dež. predsednik je naznanil, da za letos ni več mogoče dobiti tega posojila, pač pa naj poslanci store vse potrebno, da se dobi o pravem času za drugo leto.

Tretja seja je bila dne 21. jun. Na poročilo posl. Jelovškega bil je vsprejet načrt zakona, da se v političnem okraju Krškem ležeča selska občina Velika Dolina razdeli v dve samostojni občini, namreč Velika Dolina (Velika Dolina, Bregana in Koritno) ter Čatež (Čatež, Cerina in Globotica). — Poslanec Schweiger

iskreno prosi podpore za črnomaljski okraj, poškodovan po toči in povodnji. Posl. Pakiž predlaga, naj se dovoli se 3.000 gld. podpore za kočevski, črnomaljski in krški okraj. Posl. Šveglj nasvetuje, naj dež. odbor prej ko mogoče poskrbi, da se ustanovi kmetijska šola na Gorenjskem. V tej šoli naj bi se učenci pred vsem učili sadjarstva, živinoreje in gozdarstva, ker se v teh strokah razmerno malo stori na Grmu. Predlog je bil soglasno vsprejet.

V četrti seji dne 25. jan. vprašal je posl. Kalan s tovariši deželni odbor glede novega a podirajočega se mostu pri Kovoru pod Tržičem, ki je v takem stanu, da ni v nevarnosti le most, ampak tudi ob kakih povodnji bližnje hiše in njih prebivalci. Most se je že na razne kraje razlezel in vsedel. Dež. glavar je odgovoril, da hoče deželni odbor hitro vse ukreniti, da se zabrani preteča nevarnost.

V peti seji dne 28. jan. stavil je poslanec dr. Zitnik nujni predlog, naj se presvetlemu cesarju predloži udanostna izjava ter v ta namen izvoli odsek 9 članov, ki naj sestavi izjavo in jo v deželnem zboru predloži. Dr. Zitnik nato v krašnem povoru pojasnuje, zakaj je prav slovenski narod dolžan hvaležnost cesarju, ki vedno naroča: „Naredite mir med mojimi narodi.“ Predlog bil je vsprejet soglasno.

Poslanec Lenarčič poroča o prošnji za preložitve okr. ceste št. Peter-Trnovo med Globovnikom in Knežakom. Preložitve je silno potrebna. Ker pa cestni okraj Ilir. Bistrica ni imovit, zato se dovoli 800 gld. prispevka iz deželnega zaklada. Bil je vsprejet načrt zakona ter nasvet, naj se dežel. odbor obrne do vlade za primerno podporo.

Razgled po svetu.

Duhovi na *Československu* se še vedno niso pomirili. V deželnem zboru gre delo počasi od rok zaradi naga-jivosti nemških poslancev. Ti možje kar sprave nočejo, kakor tudi ne naši slovenski liberalci. Kajti tedaj bi ljudje ne govorili več slasti o kakem Wolfu, ker ne bi imel ta poslanec prilike razgrajati. To pa hudo dé njih slavo-hlepnemu srcu. Imenovani hočejo biti povsod in vedno, to jim je zadosti. Nemški poslanci grozili so pred vstopom v deželni zbor, da izstopijo, kakor hitro jim ne bo kaj po volji. A dosedaj se njih groznje še niso izpolnile. Še vedno vstrajajo in zabavljajo Čehom in cesarskemu namestniku. Slaboznani Wolf raztalil je zadnjič prav hudo češkega poslanca in ta ga je pozval na dvoboj. A ni prišlo do tega, kajti Wolf se je znal izviti s par lepimi besedami. Tako se ta velevažna zadeva, sprava namreč med Čehi in Nemci, zavlakuje od dne do dne v veliko škodo lepi češki deželi. Glejte, kam dovede narodna prenapetost!

Znano je še dragim bralcem, kako so se poslanci v zadnjem državnem zboru — slabega spomina — nekoč popadli prav zares s pestmi in stolmi, da, kako je neki žid potegnil celo nož. Tudi to vam še ni ušlo iz spomina, kako so ravnali z zborničnim predsednikom. Človek bi dejal: Ti bodo pa sedeli, da bodo pomnili, kdaj so se v zbornici pretepali. Res jih je vlada nekaj časa strasila s sodnijskimi kaznimi, da, začela se je še tudi tožba, a kar hkrati pride z Dunaja vest, da nobeden teh razgrajcev in pretepačev ne bo kaznovan. Lepa ta! To se pravi skoro toliko, kakor če reče oče svojemu sinu, ki je nakrcal sosedovega: »Dobro si naredil; kaznovati bi te moral, a ker si nabil sosedovega, te ne bom. Sam sosedu težko gledam.« Saj razumeta to primeru?

Na *Ogerakem* vre med delavci raznih vrst prav nevarno. Po socialno-demokratskih naukih nahujskani požigajo in ropajo v raznih krajih. Zaslepljeni in zape-ljani reveži zapuščajo v velikanskih tolpah službe in in delo, ter se vlačijo po mestih in vaseh mej nepre-stanim kričanjem in razbijanjem. Orožniki nasproti to-liko aili niso mogli nič narediti, in prišlo je na pomoč vojaštvo. Pa tudi to ni moglo drugače ugnati poživi-njenih ljudij, kakor da so jim vojaki malo puščali hudo kri. Streljali so nanje. Toda miru še ni. Soc. demokrati hočejo si kar razdeliti premoženje bogatinov, kakor jih uče njih mastno plačani voditelji. Tak sad rodi socialna demokracija. — Ali ste že videli petelina, kako se je razhudil, če je prišel kak drug petelin na domače dvo-rišče? Hej, to je frčalo perje na vse strani, ko sta se v slepi jezi spoprijela. Prav nič boljši niso Mažari. Na *Ogerakem* ne morejo videti nobenega drugega naroda, kakor Mažare. Vse drugo mora postati Mažar. Raznim uslužbencem pri železnicah, ki se nosijo svoje narodno ime, ukazali so sedaj, da morajo spremeniti v kratkem svoje ime po mažarskem kopitu, drugače zanje na Mažarskem ni več kruha. Če se jim posreči to, da poma-

zarijo vse ljudi, začeli bodo pri zivalih: petelin ne bo smel več peti »kikeriki«, ampak le »kükörütü itd. Prav lahko jim pade v glavo ta »narodno-mažarska« misel. — Zakaj so že vse storili drugi narodi, da si ohranijo svoje pravice! Zastonj! Četudi pridejo prosit k cesarju na Dunaj, ne puste jih predenj. Tako se je zgodilo po-slanstvu 20 žená in deklet, ki so prišle cesarja prosit, naj nikar ne potrdi krivične postave o pomažarjenju krajevnih imen. Vre žene nabrale so pri svojih rumun-skih sorojakinjah na Sedmograskem več tisoč podpisov. Hotele so cesarju poprijeti svojo bedo in revo in ga pro-siti pomoči. Pa ga niti niso videlo, ker jih niso pustili k cesarju. Pa pravijo, da vlada pravica! Kje neki?

Stara resnica je, da je Slovan podlaga tujčevi peti. To vidimo pač nas doma, na *Československu*, na *Ogerskem*, na *Nemškem* in tudi v *Dalmaciji*. Tam doli v tej ka-meniti deželi živita druga poleg druge dve narodnosti: italijanska in hrvatska; pa ne v slogi! Gospodariti hoče Lab, dasi ga je mnogo manj. Vlada obljubila je, da se za italijanske otroke v Šplje'u ustanovi ljudska šola, a ustanovljena še ni. A že zaradi tega izstopili so italijanski poslanci iz zbornice in ne marajo sodelovati s Hrvati v dež zboru, češ, da se jim godi krivica. Oj, kako veselji smo mi, da nam vlada le kaj obljubi, saj stori tako z lepa ne. Lahki pa niso zadovoljni s samimi obljubami, ampak hočejo res kaj dobiti, drugače se pa kujajo. Naj se le.

Laška vlada zna na poseben način utolažiti lačne želodce svojih podložnikov. V Ankoni zbrali so se sami reveži ter hiteli pred vladno postopje, klicaje: »Dajte nam kruha, znižajte ceno moke in živeza.« In prišlo je sila veliko vojakov, ki so lačne reveže napadli z bajoneti, 27 pa so jih zaprli. Tem se je še najbolj sponeslo. V ječi bodo imeli vsaj od česa živeti, četudi ne bo veliko. A kaj pravijo oni, ki so dobili k večjemu kako rano od bajoneta? Sitti gotovo niso bili. Tako gnoji laška vlada — in tudi nekatere druge — tla za socialno demo-kracijo, ki na takih tleh kaj hitro in bujno raste in rodi obilen, seveda le grenek sad.

V *nemškem* državnem zboru gre se zdaj za 60 milijonov goldinarjev, katere hoče cesar imeti v ta na-men, da pokupijo Nemci posestva Poljakov in le-te tako izpodrinejo iz doma, jim vzamejo narodnost in če bo šlo, tudi vero. Bržkone vse ugevarjanje Poljakov in pra-vičnih nemških katoličanov ne bo nič pomagalo, kajti vlada bo že znala kako izviti to stvar, da bo nji prav. Z druge strani pa moramo povdarjati, da se je nemški cesar prav krepko potegnil za katoliške misijone na Kitajskem. Tam so namreč lansko leto pagani umorili dva nemška katoliška misijonarja. Nemški cesar je poslal svojega brata z velikim številom ladij na Kitajsko in zahteval, da Kitajci odstavijo vse uradnike, ki so morilcem hudodelstvo spregledali, da morilce kaznujejo, povrnejo misijonarjem storjeno škodo in sezidajo kato-ličanom tri lepe cerkve ter še drugega več. Kitajci so

to brž storili, sicer bi jim bili nemški topovi iz ladij razrušili par mest.

Na *Francooskem* je vse pokoncu. Zakaj? Žida Drajfusa, ki je iz dobičkateljnosti izdal važne državne načrte, zagovarjajo židje, rudeči socialisti, vedno poslušni in plačani hlapci židov, in neki pisatelj Zola, ki je napisal najnesramnejše bogokletne in svinjarske romane. Vsa ta lepa družba, katere je le Lucifer vesel, hoče dokazati židovo nedolžnost. Zola bil je celo tako predrzen, da je grdil francoško vojaštvo. Zato ga postavijo pred sodnike. Židje vlečejo z njim, velika večina francoškega naroda pa sovraži pljavke žide. In zato se po vseh francoških pokrajinah godé veliki nemiri. Židom pobija raz-

jarjeno ljudstvo okna po hišah in prodajalnicah, in jih tudi same napada. Tudi v zbornici skočili so si poslanci prav po dunajskem načinu v lasce. Kaka reč zaradi jednega izdajalskega — žida!

Še bolj proti severu od Nemčije je čez morje kraljestvo *Norvegija*. Ko je Luter Martin zmešal svet, so tudi tam sprejeli novo vero. Silno so sovražili katoličane. Do l. 1842. se ni smel katoliški duhovnik tam niti prikazati. Letos pa so naredili postavo, ki dovoljuje vsem redovnikom, razven jezuitov, naseliti se v Norvegiji. Tako pač smemo upati, da bo polagoma tudi tam gori zopet oživila katoliška vera. Bog daj!

Dopisi.

Toplice pri Izlakah. V naši dolini se ni bilo nikoli kakšnega shoda, dasi je bil bolj potreben, kakor marsikje drugje. V nedeljo, 9. t. m. pa je priredilo »Slov. katol. delavsko društvo« iz Ljubljane tu pri nas javen shod. Ljudje, seleč spoznati svoje poslanec in seleč se kaj poučiti, so prihajali trumoma v Toplice iz Čemšenike, Kolovratke, st. Ozbaltke, Zagorske, st. Lambertke, st. Gothardke in Svetogorske župnije. — Prvi govornik, dr. J. Krek se je najpreje zagovarjal zoper očitjanja, ki se mu gode od strani soc. demokratov; potem pa je razložil, zakaj ni mogel v državnem zboru priklopiti se soc. demokratom; namreč najpreje zato ne, ker stoji soc. demokracija na brezverskem stališču, dalje zato ne, ker soc. demokracija ne pozna nobene ljubezni do domovine in do materinega jezika, in slednjič zato ne, ker soc. demokracija ne more in tudi neče zboljšati slabega gnotnega stanja nižjim stanovom, namreč kmetom, malim obrtnikom in delavcem. On pa, tako je dalje govoril dr. Krek, je živo prepričan in z njim vred vsak pameten človek, kdor le ni soc. demokrat, da mora imeti človek v srcu vero v Boga, vero v kazen in plačilo po smrti, ker brez vere bi bil človek — žival; človek tudi nujno potrebuje verske tolažbe v raznih bridkosti življenja. On — dr. Krek — je živo prepričan, da mora človek imeti ljubezen do domovine in do svojega naroda; on tudi hoče kmetu in delavskemu stanu res pomagati, ker le ljubezen do zatiranih nižjih stanov ga je gnala, da ga se žene med ljudstvo, ne pa dobičkarja ali lastne gnotne potreba. — V tem smislu je dr. Krek poročal o delovanju v državnem zboru; med drugim pa je tudi razkrival namene soc. demokracije. Rekel je namreč, da socialne demokrate vodijo židje, ki nimajo pri tani nikakšnega drugega namena, kakor polniti svoje močnjiske od pristradanih delavskih grošev; rekel je, da soc. demokrate nečejo pomagati kmetu, ampak ravno nasprotno, da ga hočejo pripraviti ob vsako posest, ker vedo, da dokler ho imel kmet svoje zemljišče, tako dolgo soc. demokracija ne more vspevati; rekel je, da soc. demokratski agitatorji povedo v svojih govorih marsikaj

resničnega, toda še veliko več neresničnega, in da s tistim, kar povedo resničnega, preslepé nerazodne ljudi, da verjamejo tudi oao; kar ni resnično, kar je pogubno. — Pa ne samo kmetje iz imenovanih farš so prišli k shodu, prišli so iz Zagorja tudi soc. demokrate hoteč shod če mogoče preprečiti ali pa vsaj nagajati, kar se ho dalo. Preprečiti shoda niso mogli, kajti premalo jih je bilo, nagajali so pa in to na tako surov način, da se je vsem navzočim studilo. Med govorom dr. Kreka so večkrat zagnali vpitje, slišale so se psovke, kakor lajež, pšuj, itd. Pa ne samo soc. demokrate v celoti so nagajali, tudi njih agent Čobal je nagajal s tem, da je prosil za dr. Krekom za besedo češ, da ho Kreka zavrnil. Beseda se mu je dala pod gotovimi pogoji. Čobal pa ne samo, da ni zavrnil Kreka, ne samo da ni spolnil pogojev, ampak je celo tako dolgo govoril in čebljaj, da nista tretji in četrti govornik več imela časa govoriti, drugi gornik pa — dr. Žitnik — je mogel le čisto kratko poročati o svojem delovanju v deželnem zboru. — Ljudem je hotel kar kri zavreti, ko Čobal ni hotel nehati in ko so spoznali, kaj namrava s svojim dolgim besedičenjem. Treba jih je bilo miriti, drugače bi ga bili postavili na cesto, tako so bili togotni. Mnogi pa so kar odšli domov, češ, saj ni vredno, da bi poslušali, kako otrobe veze. Ko je Čobal vendar enkrat končal, je hotel dr. Krek mu odgovarjati in mu pokazati, da je v zmoti, da je na krivem potu; tedaj pa se je soc. demokratski agitator zbal, ter je s svojimi hitro odšel domov, da bi ne slišal resnice; bal se je menda za svoje oči, ker resnica v oči bode. Shod torej ni popolnoma dosegel svojega namena, zaradi nasilstva od strani soc. demokratov in posebno se njih vodnika Čobala. Vendar pa so ljudje slišali mnogo lepega in koristnega od dr. Kreka in dr. Žitnika; ali kar je največ vredno, je pa to, da vsaj ljudje sedaj poznajo socialne demokrate tudi od blizu, da sedaj vedo, kako surovi so, kako hočejo le z vpitjem in nasilstvom svoje namene doseči, kako ne poznajo nobene pravice, pa tudi nobene izobrazbe, ampak le plešejo, kakor jim sviža

agitator; ta zvišga pa iz tistih not, ki so jih spisali njih judovski voditelji na Dunaju in drugje. — Ta sad, katerega jaz cenim prav visoko, se pa tudi že dejansko pokazuje; kajti dobri ljudje so po shodu potrjeni v svojem prepričanju, da stojé sedaj trdno kot hrast, taki ljudje pa, ki so do sedaj omahovali in niso hoteli biti pravi pravcati soc. demokratje, vendar pa so le škilili tje v njihov »raj«, taki se sedaj po shodu s studom odvrtaajo od njih in so trdno prepričani, da le tam je rešitev perečega socijalnega vprašanja, kjer vse mišljenje in dejanje preveva živa vera, kjer se spoštuje pravica, kjer se spolnujejo božje zapovedi ali skratka, kjer se gori krščanska ljubezen do Boga in do bližnjega. — In zato smo soc. demokratom zelo hvaležni, da so prišli in se pokazali, kakšni so, skoravno jim je bilo težko, ker so imeli v Zgorju »pod hruško« sami shod napovedan in je bilo po cesti mnogo blata. — Upamo, da taki porazi, kakor so ga doživeli v Toplicah, vendar enkrat spametujejo uboge zapečane ljudi, ki zastoj pričakujejo od socijalne demokracije zboljšanja njih stanja; saj lahko na lastne oči vidijo, da s socijalnimi demokrati ne drži nihče drug, kakor le leni knapje in »falirani« kmetje. — J. P.

Gerje 16. jan. Na svetih treh Kraljev dan bil je občni zbor našega bralnega društva. Zborovanje bilo je jako živahno. Po otvoritvi predsednikovi in poročilu tajnika stavili so se razni predlogi, kakó bi zopet oživele to naše društvo, in sklenilo se je sledeče: V prvi točki zaradi nerednega dohajanja časopisov: prvič, da morajo časopisi, ki med tednom izidejo, biti na razpolago celo nedeljo v bralni sobi, in drugič, časopisi se v nedeljo ne smejo domov jemati, med tednom pa le s privo-

ljenjem predsednikovim. Casopisi so naslednji: Slovenec, Slovenski List, Novice, Danica, Slov. Gospodar, Domo-ljub, Mur, Dom in Svet, Amerikanski Slovenec in Glas Naroda. V drugi točki se je sprejel predlog g. Vinko Jana, posestnika iz Sp. Gorjan, o društvenih shodih. Sklenilo se je, da bo vsako prvo nedeljo meseca okrbelo društvo podučne govore; obljubila sta v tem oziru sodelovati č. gg. kapelan Godec in vseučiliščnik Jan. To bo prav zanimivo, kakor smo slišali danes 16. jan. pri prvem govoru, ki se je tikal narodne naobrazbe, v sedanjem času vsakemu potrebne. Vabljeni so vsi možki ne glede na to, ali je kdo ud ali ne. Zlasti je šele ti prav veliko fantov, ki bi se pri branju dobrih knjig in časnikov gotovo bolje zabavali, kot v marsikateri drugi družbi. To tolikanj koristno društvo se je ustanovilo že pred leti po prizadevanju g. nadučitelja Janko Zirovnika. Toda Gorjanec je kakor ogenj. Ako katero reč za dobro spozna, oklene se je s pravo gorečnostjo. Ogenj pa, ako nima netiva, vgasuje; ravno isto dogaja se pri našem ljudstvu. Ako ima koga, ki ga vodi, mu vse nejasne reči pojasnjuje in navdušuje, kaže se najlepši napredek. Zalostne razmere sodanjega društvenega stanja nam je pri občnem zboru pojasnil v kratkih, s jedernatih besedah g. Jan. Pokažite torej v prihodnje naši vrli Gorjanci, da prvi »Narodni dom« na Gorenjskem razume delo za pravi narodni napredek. Ta mali dar (udnina 60 kr.), položen na altar domovinske požrtvovalnosti, se gotovo hitro pozabi, če se pomisli, da moramo vsi pripomčci za ohranitev in razvoj našega nam naroda, ako hočemo učkati boljših časov. Vsek mora delati za vse, vsi za enega, ker le s združenimi močmi se bo kaj doseglo. Saj sloga jači, nesloga tlači. — P.

Listek.

Človek obrača, Bog obrne.

Povest iz kmetkega življenja; spisal Vipavac.
(Dalje.)

II.

Ni se Ivan opravil vsega, kar privihra stric domov. Tako razjarjenega se ni videl z lepa, grozne kletvine so se vsipale iz starčevih ust. Ivan je poslušal nekaj časa, a ko se ni hotel stric pomiriti, prižgal je leščerbo in odšel v svojo sobico. Tam je pokleknil pred Marijino pcdobo, opravil večerno molitev in se vlegel. Kmalu ga je zazibal spanec v prijetne sanje; pravičnik ima mirne noči, ne pa krivičnik.

Miha je še dolgo preklinjal, a naposled se mu je ohladila jeza in je začel premišljevati, kar mu je svetoval krčmar. Sprva se mu je zčeta misel neumna, a ni se je mogel ubraniti, saj se mu je v zadnjih letih večkrat sama od sebe vsiljevala. Res, žena stane — tako je modroval Miha — a tudi kaj prinese, dela pri hiši. Na, prijetno bi bilo, če bi se sukala okoli Mihe in mu stregla, želje brala iz očí. Misel mu je ugajala bolj in

bolj, kar zdravega se je čutil in pozabil vso nadubo! Po dolgem premišljevanju je dozorel v njem trden sklep, da se oženi, navlašč, da zaveže vsem zavistnikom zlobne jezike!

Katero pa naj vzame? Miha se ni dolgo pomišljaj, Kobalova Metka se mu je zdela kar sanj ustvarjena. Če njo dobi, dve muhi na jeden mah! Sebe zadovolji in Ivana ukroti! Ali ga bo Metka hotela? Miha si je bil tega popolnoma avest, oče njen se mu ne bo ustavljal, ker je njegov dolžnik, dekile se ga ne bo branila, saj ima Miha več tolarčkov, kakor vai Grivčapi skupaj.

Dolgo je Miha premišljeval in čepel na ogajšču, dokler ga ni začel tresti mráz, da je moral misliti na posteljo. Poprej je še dobro pretipal, če so vsa vrata zaklenjena, stopil v izbo, zamasil samreženo okence, odmaknil nekaj desk na tleh, da se je pokazala pret, brekal nekaj časa po nji in odmasil sočček, ki je bil zakopan. Posvetil je vanj in zablesketalo se je v njem samo srebro. Ta pogled je bil Mihi nadsemneke slast;

Oko se mu je isknilo, ves život je trepetal od radosti, usta so mu šepetala: »O tolarčki, moji ljubi tolarčki! O da bi vas bilo se jedenkrat toliko!« Ko se je navzil in nasrebal rajskih čutov in nagledal krivičnega denarja, je varno in previdno zgrebel sodček in potem zložil deske nazaj. Vlegel se je v posteljo, dolgo se mu ni dalo zaspiti.

Drugo jutro jo je mahnil Miha h Kobalovim, da si prej ko prej odpravi nadležno skrb z ram in zasnuhi Metko. Ustrašil se ga je Kobal, ko ga je zagledal. »Oh, ob četrť prasička bom!« je vzdihnil in se pomaknil s praga v hišo. Kmalu za njim je pristorkijal tudi Miha in poželjivo ogledoval krače in drugo prasičje meso, ki je še viselo v šinjaku.

»Lepega prasička si zaklal, Kobal,« pravi starec in sede za ogenj.

»Ni mi bilo kaj reči,« odvrne Kobal. »Škoda, da nimamo toľko piće, labke bi se bil redil najmanj do sv. Vincencija.«

»E kaj, bo pa toľko več vrgel onaj, ki ti še kruli po hlevu.«

»Bog daj, saj sem tako v stiskah, da se kar lupim od skrbi, semna bobna, ti, grof, davkarija...«

»Mene ne stoji, jaz te ne bom tirjal za obresti.«

Jurij ga pogleda nevezjetno. »Kaj praviš?« vpraša v nekem sladkem dvomu.

»Letos ti ne bo treba dati obrestij, če storiš, kar selim.«

»Reci, reci, kaj hočeš!« sili Jurij oveseljen.

»Gospodinja mi je treba, daj mi svojo punico!«

»Rad, rad,« hiti Kobal ves blažen. »Tudi Metka se ne bo branila, prav rada ga vidi, tvojega Ivana.«

»Kaj Ivan, kaj Ivan!« zagrumi Miha. »Ivan je še premlečen za ženitev, meni daj punico, meni, jaz potrebujem gospodinja v hiši.«

»Kaj — ti, ti, Miha!« jeclja Jurij prepaden.

»Jaz, jaz, Miha Petelin, jo zahtevam,« poudarja Miha. »Če ne — saj veš, Kobal, da zapleševa tako, da se ti bo svrtelo! Stori, ali punico ali boben!«

Ubozemu Kobalu je pala pip'ca iz ust, revež ni vedel, kaj bi dejal. Nazadnje se vendar nekoliko zbere in pravi malodušno: »Rekel bom Metki, če bi hotela, ali siliti, siliti svojega otroka v težavni zakonski stan, mi ne da ne srce ne vest.«

»Ne čenčaj vendar, saj sva moza,« zareži Petelin osorno. »Daj mi hčer, če ne zapoje boben! Stori tedaj, da se ne boš kesal, ko bo prepozno. Kaj meniš, da bi jaz ne mogel izbrati druge, bogate neveste? Usmilil sem se tebe, ne povračuj dobrote s hudim! Kje je danes Metka, da je ni videti?«

»Najbrže je v izbi,« odgovori Kobal, Miha pa odide v izbo rekoč: »Treba se bo priporočiti za kolino.«

Metka je tako hitela sekati meso za klobase, da ni zapazila starca, ki je vstopil za njenim hrbtom.

Toda zagnal ga je hud kašelj in Metka se je obrnila prestrašena.

»Vi, tukaj? Kaj pa hočete?«

»O nič, nič, Metka,« sladka se Miha. »Malo pogledat sem te prišel.«

»Mene ni treba gledat hoditi, saj nisem komedijasičica,« odgovori Metka, nekaj nevoljna na Miha, ker ji je vzel cunje, ki jih je obesila na Mihov vrtni plot.

Miha ni bil posebno zgovoren, zlasti v pogovoru z ženskami je bil neroden in neukreten, zato ni vedel, kako bi začel, kaj bi dejal, da bi prišel na to, kar je mislil povedati. Premišlja in premišlja, nič pametnega, nič prikladnega mu ne pade na um, naposled se vendar osrdi in pravi: »Ali me imaš kaj rada, Metka?«

Zavzeta ga pogleda deklica, ne vedé, kaj hoče in misli starec. »Saj se moramo vsi ljubiti med seboj, zakaj bi vas ne imela rada, dasi ste mi pobrali cunje,« pravi smeje se.

»Kakšne cunje, Metka? Ti se motiš, ti me dolzis po krivem! Veter jih je vzel, ne jaz. Kaj bodo meni cunje!«

»Nič se ne izgovarjajte, vzeli ste jih, jaz dobro vem, da jih imate, Ivan mi je povedal, ki jih je videl pri vas,« pravi brezskrbna deklica.

»Ta vražji fant me črni povsodi!« huduje se Miha.

»To je hvaležnost za vse skrbi, Bog ga potipiji!«

»Kaj se jezite na Ivana? On vas vedno zagovarja, če le more.«

»Pustiya to!« pravi starec nevoljen. »Ali mi boš dala kaj kolin?«

»Saj vam je dal oče ze celo kračo in zabele!«

»To je druga stvar, daj mi ti par klobas, ki jih boš danes napravila!«

»Če mi bo oče dovolil, drugače pa ne!«

»Oče bo gotovo dovolil, kdaj čem priti ponje?«

»Kadar hočete, pod noč bodo gotove.«

»Dobro, Metka, dobro, zvečer pridem, pa ti še kaj lepega povem,« pravi Miha in odide.

III.

Veselo je zvižgal Ivan na vaškem studencu, kamor je prignal napojit kravo in junico. Sreča mu je odsevala z jasnega obraza, zakaj videl je zjutraj, da je stric odšel k sosedovim, kjer je brezdvomno poizvedoval, ali bi mu dali hčer ali ne. Vrnil se še ni domov, najbrže je sel iskat snubačev k sorodnikom, da se opravi in izvrši ta velevažna zadeva po stari častitljivi navadi. »O, da bi bile kmalu pri kraju te cerimonije!« misli si fant. »Potem se mi prične novo življenje, ko pride Metka v hišo. Glej ga, volka!« pravi Ivan, zadovoljno se smeječ, ko se ozre po poti.

Res, volk je prihajal brzih korakov, bil je v prijazni podobi Kobalove Metke, ki je hitela po vnde. Ko zagleda Ivana, se ustavi prestrašena in si hiti brisati solzne oči.

»No, no, kaj se me bojiš, Metka, da me gledaš tako osuplo,« nagovori jo Ivan.

Dekle ne odgovori, samo s predpasnikom si zakrije obraz, da je ne bi videl objokane on, a ko postavi kaf pod curek, zapazi Ivan nje solzne oči.

»Metka, kaj je, da jočeš?« vpraša jo sočutno,

»A nič, nič.«

»Nič? Metka, povej mi, dva lažje nosita gorje,« prigovarja ji Ivan prijazno.

»Pojdi za kravama, da ti ne uideči,« izogiblje se Metka.

»Nikamor ne pojdeti, jaz pa ne grem, dokler mi ne poveš, kaj se ti je pripetilo huđega,« pravi Ivan odločno.

Deklica ga tožno pogleda in dé: »Kaj tebi mar, če veš moje bolečine ali ne!«

»Kaj meni mar! Metka, ali me hočeš zaliti? Reci, če je mogoče, jaz ti pomorem!«

Nekaj časa se še izgovarja, nazadnje mu vendar razodene ihteč svojo bol. »Tvoj stric — tvoj stric je rekel — je rekel mojemu očetu, da ga — zarubi, če, če — —«

»No, kaj če...«

»Če ga ne vzamem jaz — jaz za — za moža.«

Ivan osupne, a ko malo pomisli, pravi ji glasno se smejoč: »Beži, beži, Metka! Stric se je pošalil z očetom, prišel je za-me snubiti, ne za-se. Kaj me res ne maraš, Metka?«

»Oh, ni tako, ne,« odkima deklica pobita. »Tudi jaz sem tako mislila, a oče je dejal, da M. ha zahteva odločno mene za svojo ženo, sicer nas zarubi.«

»O Bog!« vzdihne mladenič in ostrmi.

»Pojdi, Ivan, pojdi, da naju kdo ne vidi!« priganja ga Metka, plašno se oziraje po poti.

Ivan si potegne roko čez čelo in jo vpraša s tresočim glasom: »Metka, ali bi hotela biti moja žena?«

»Oh, Ivan!« šepne mu v odgovor, solze veselja ji napolnijo oči.

»Podaj mi torej roko,« pravi mladenič vesel. »Naj naju vidi celi svet, od danes si ti moja nevesta. Če nama Bog da srečo in zdravje, po sv. Treh kraljih bo poroka, naj reče in počne stric, kar boče! O božičih postanem polnoletem in neodvisen od strica, ki mi je bolj »opern, kakor sam nevem kdo. Če se mi bo vstavljaj, poiščem si pravice! Ne boj se torej, ljuba Metka! Upajva, da se bo vse gladko izteklo!«

»Upajva in moliva!« de Metka in pristavi: »Se nekaj te moram vprašati. Kaj naj rečem tvojemu stricu, če me kaj vpraša? Danes pride po klobase in mi bo nekaj lepega povedal, kakor mi je obljubil.«

»Bodi prijazna, ne reci mu nič, a za odgovor na vsa vprašanja mu natlači dve črevesi z repo in mu jih daj namesto klobas, da izve nenasičljivi starec, pri čem da je. Za zdaj pa z Bogom, Metka!« pravi Ivan, pomaga ji polni skaf na glavo in steče za kravama, katerima se je malo ljubilo skakati po mrzli burji in sti bli rajši domov v gorki hlev. (Daje sledi.)

Razgled po Slovenskem.

Novi grobovi. V Hrastji fare Šenčur na Gorenjskem je umrl dne 14. jan. ondotni beneficijar Lovro Rožman. V mašnika posvečen je bil leta 1858., služil je za kapelana v St. Janežu, v Loškem Potoku, v Starem Trgu pri Poljanah, v Dolenji vasi, pri Fari v Stari Loki in kot ekspozit mnogo let v Žabnici. Bil je res poštenjak vzgleden, učen, pobožen, darežljiv duhoven. Na Goriskem je umrl dne 4. jan. duhovnik Janez Makarovič v mladeniški dobi 29. let.

Poslanca dr. Krek in dr. Žitnik sta dne 16. jan. v Idriji in Spodnji Idriji napravila shode in poročala volilcem o svojem državnozbornem delovanju. Na obeh shodih pa se socijalni demokratje vnovič pokazali svoje staro šurovost in divjaštvo. S takimi ljudmi sploh pametna beseda ni mogoča.

Župnim upraviteljem je imenovan gospod Franc Bernik, kspelan v Borovnici.

Kanonične umeščen je bil na župnišo Presko čast. gospod Janes Brence, dosedaj župnik pri svetem Gregoriju.

Knjige »Slovenske Matice« so dotiskane in se že razposiljajo društvenim članom. Letos je »Matica« izdala sedem lepih knjig za neznanu letnino dveh goldinarjev.

Ustanova. Znana dobrotnica v Krškem Josipina Hočevar je povodom cesarjev vladarske petdesetlet-

nice volila 20.000 glđ. kot ustanovni zaklad za ljubljanski »Josefinum«, oziroma za revne in za delo nezmožne služkinje. — Ravno ista plemenita dobrotnica je podarila Krškemu županstvu 30.000 glđ. s pogojem, da postavi o priliki petdesetletnice Njegovega Veličanstva v Krškem javno bolnišnico.

»Slovenska krščanske socijalna delavska zveza« se krepko razvija. Dne 20. in 27. priredila je drugo in tretje javno predavanje v »Katoliškem domu«. Obakrat je govoril pred mnogoštevilnim občinstvom veleč. gosp. dr. Jan. Ev. Krek; prvokrat o našem pravu in združni organizaciji in drugikrat o delavski pogodbi. — Dne 16. jan. priredilo je okoli 20 članov »Zveze« izlet na veselico delavskega društva v Zagorje ob Savi. — Tudi je društvo ustanovilo že svoj tamburaški zbor, ki vrlo napreduje, storjen je tudi začetek za govorniško in dramatično šolo, na razpolaganje ima lepo čitalnico z nad 30 časopisi itd. Le tako naprej na potu narodnega dela!

Uršulinke v Idriji. Ze dolgo časa gojena želja idrijskega prebivalstva se bo kmalu izpolnila. Ministerstvo je odredilo, da se od šolskega leta 1898/99 dalje izroči 3., 4. in 5. razred uršulinkam, ki si bodo novo poslopje g. Golija v ta namen priredile.

Osuševanje ljubljanskega barja se boče menda vendar že enkrat pričelo. Tako je vsaj upati, ker je po-

ljedelsko ministerstvo ze podelilo dovoljenje za izvršitev tega načrta glavnemu odseku za osuševanje barja. Bog daj, da bi se velevažno delo zvršilo v korist ubogega kmeta.

Socijalna demokracija sovražnica vere. Gola fraza je, ako zatrjujejo »sodrug« in njih umazani listi, da jim je vera le »zasebna stvar« in da se ne brigajo za njo. Iz mnogih dokazov pa vemo, da je ravno nasprotno resnično. Socijalna demokracija je materialistična in kot taka taji Boga, sovraži kar najbolj mogoče krščanstvo, zlasti katoliško cerkev, v kateri vidi glavno nasprotnico in jo blati z najpodlejšimi in najnesramnejšimi pomočki. Vzglodov bi lahko navedel nebroj. Nam katoličanom najbolj svete skrivnosti meče v blato in se iz njih norčuje. Nedavno je pisal v Belgiji izhajajoči list »Voruit« te bogokletne besede: »Oni stariši, ki želé, da prejmejo njih otroci sv. obhajilo po načinu, kakor je prejema »sodrug«, naj se potrudijo v uredniško sobo socijalističnega lista Veruit ob polu osmih zvečer.« — To socijalistično obhajilo pa je najgrše zastavevanje presv. Rešnjega Telesa. — Neverjetno se nam zdi, kako se morejo nekateri ljudje tako spozabliti, da pristopijo k stranki, katerej ni sveta nobena reč. Za belgijskim listom ne zaostajata tudi slovenska socijalistična lista »Delavec« in »Svoboda«. Vsaka števika prinaša nesramne laži in obrekovanja. Zadnji »Delavec« ima surov dopis od Sv. Petra v Ljubljani, v katerem ne smeš samo domačega g. kapelana in župnika, ampak tudi sv. spoved. Prav hinavski pripoveduje, kaj se je nek moš spovedoval in kaj mu je na to župnik odgovoril. Vsak pameten človek mora uvideti takoj slabost onih ljudi, ki prinašajo take dopise. Neverjetno je, da je sploh kaka tako hudobna, da bi šla k spovedi in potem raznašala spovednikove nauke in besede po socijalno demokratičnih listih. Ako je pa kaj takega mogoče, potem je dotična oseba gotovo obžalovanja vredna. — Sploh pa vidimo, da »sodrug« delujejo v prvi vrsti na to, da bi iztrebili ljudstvu vero iz srca. Saj vemo, zakaj je vse sposobno ljudstvo, ki nima več prave vere. Zgodovina nam kaže več žalostnih vzglodov. Kako pa nameravajo to »sodrug« učiniti? S tem, da delajo najlepše obljube ljudstvu, kaka sreča bode vladala v novi socijalistični državi. Brez dela se bo živelo dobro. Vsakdo bo imel vsega v obilici, karkoli bo potreboval: Med bogataši in reveži ne bo razločka itd. To so sanje socijalnih demokratov in s takimi sanjami so že preslepili mnogo nevednih. — Kaj pa mislijo o veri, kaka bode vera v bodoči (?) državi? Voditelj nemških »sodrugov« Bebel pravi: »Otroci se bodo kmalu po rojstvu odvezli staršem in poslali v skupne šole, v te ne bo smela stopiti noga kakega duhovnika. Noben otrok ne bo smel uživati verskega poduka, ker drugače je nevarnost, da se cerkev polasti vzgoje. Stariši ne bodo imeli v novi državi nobenega vpliva na otroke.« Stari ljudje naj ve-

rujejo, kar hočejo, za otroke bomo mi skrbeli.« Tako modrujejo socijalni demokratje o veri. Čim bolj jih bomo spoznavali — tem preje jim bomo obrnili hrbet, ako bodo skušali nas vjeti v svoje razpete mreže.

V Štítni se bodo vsled dovolitve deželnega predsedstva zopet naselili čiste rojčani. Kupna pogodba je že sklenjena in tako smemo upati, da kmalu prevzamejo v last vneti redovniki to častljivo, za Kranjsko prevažno svetišče.

V blejskem jezeru utonil je dné 18. jan. 15 letni Ivan Vidic (Svetinov). Drazil se je po jezeru, a ker se je upal preveč proti sredi, se mu je led udrl. Poznalo so je, da se je vtopljenec na več krajih poskušal rešiti, a se mu je vselej led oddrobil; naposled so ga seveda zapustile moči. Dve uri pozneje so ga z »jaki« potegnili mrtvega iz jezera.

Požar. Dné 25. januarja ste na Mirni pogoreli dve hiši in štiri druga poslopja. Bili so vsi zavarovani, a le za male zneske.

Uboj. Dné 22. januarja je neki Lukeč iz Beričevega ubil blizu Novega Mesta nekega Hrvata, od katerega je bil prejšnji dan kupil volé.

Ponesrečil se je dné 31. decembra v Dolnji Straži Janez Mišic; padel je pri podiranji opekarskega poslopja tako nesrečno, da je bil čez štiri ure mrtev. Zapustil je troje nepreskrbljenih otročičev.

Pogorel je 22. t. m. gospodarju Antonu Drobniču na Grabnu fare sv. Gregorija skedenj in kozolec. Revezu je letos toča vse pobila in zdaj ga je se ta nesreča zadela.

Povozil se je dné 19. t. m. blizu Planine ribniški lončar Fran Hočevnar iz Blat pri Dolenji vasi. Strlo mu je nogo pod kolenom popolnoma; prepeljali so ga najprej v Planino in potem v ljubljansko bolnico.

Nevarno zbolel je veleč gospod Ignacij Podobnik, zlatomašnik in župnik v Preserji. Priporočamo ga prijateljem in znancem v molitev.

Štajersko. Slovenski dijaki na vseučilišču v Gradcu koncem preteklega leta in letos niso mogli prirediti običajne veselice v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Prej se jim je to prepovedalo — zdaj je pa nasilstvo toliko, da jim ni bilo mogoče dobiti potrebnega prostora. — Blizo podružnice sv. Jošta v Prihovi ujeli so nekega vojaškega beguna Zorina, ki se je tam skrival v neki bajti in doprinašal razna hudodelstva. Potegniti je hotel iz suknje nabit revolver, ali roka orožnikova je bila hitrejša. — Župnijo sv. Peter pod sv. Gorami je dobil č. g. Josip Tombah, nadžupnik in dekan v Rogateci. Premočeni so č. gg. kapelani: Josip Weisel od sv. Križa pri Ljutomeru v Ljutomer ter Matevž Osenjak iz Ljutomera k sv. Križu pri Lutomere. — Sveta birma delila se bode letos v lavantinski škofiji v dekanijah na Dravskem polji, v ljutomerski, laški in videmski dekaniji.

Raznoterosti.

(Električen sneg.) O zanimivem snežnem viharju pripoveduje poročnik John P. Finley, jeden najglasovitejših meteorologov Zveznih držav. Med njegovim potovanjem na goro Pikes Head začne močno mestiti. A pa dajoči sneg je bil tako z elektriko napolnjen, da se je smel imenovati »ploha mrzlega ognja«. Najprej so dajale snežinke le majhne iskricke od sebe, kadar so prišle v dotiko z dlako poročnikove mule. Kmalu pa je bilo videti cele žarke, kadar so padale snežinke na sneg, na obleko jezdečevo ali na dlako mulino. Ko je nevihta postajala hujša in snežinke manjše, videti je bilo vsak tak ledeni drobček kakor podolgast odsvit skrivnostne bele luči ter slišati hrušč neprestanih električnih razpokov. Ko je nevihta divjala najhujše in je vsaka snežinka bila ognjeni kapljici podobna, je Finley kar cele kupe električnih žarkov otresal raz konce svojih prstov, ušes, brade in nosa, in če je mahnil z roko, bilo je, kakor bi mahnil z ognjenim mečem, ker vsaka snežinka, katere se je dotaknil, je dala pok in svitlo iskro od sebe. — Res nenavadna naravna prikazen.

(Na Kitajskem) umorili so domači divjaki dva misijonarja, o. Nies-a in o. Henle-ja. Bilo je 1. nov. l. l. okoli 10. ure zvečer, ko gredo o. Nies, o. Henle in o. Stenz k počitku; prva dva sta bila skupaj v jedri sobi, in sadnji radi pomanjkanja prostora v vratarjevi izbici. Komaj dobro zaspe, prilomasti roparska družal, broječa 20 do 30 dobro oboroženih mož. V štirih minutah bilo je vse oropano, o. Nies in o. Henle pa sta ležala v svoji krvi v sadnjih zdihljajih; prvega so zabodli 13krat, drugega 9krat. O. Stenz so roparji poygod iskali, a zaman; zato so ravno tako hitro odšli, kakor so prišli. Takoj hiti o. Stenz gledat, kaj se je zgodilo. O. Nies je ležal na obrazu brez znamenja življenja, o. Henle pa na hrbtu še pri zavednosti, oba v grozni mlaki krvi. O. Stenz podeli drugemu urno sveto odvezo in ga dene v sveto olje, o. Nies-a pa odveže pogojno. Zvršilo se je vse neverjetno hitro. V dobrih desetih minutah je bila misijonska postaja oropana, in dva očeta v najboljših letih sta ležala mrtva. Poročevalec destavlja: »Teško je poljubiti roko, ki nas je tako občutljivo udarila, vendar storimo to; dobri oče je, ki nas tepe. Česteno bodi njegovo ime!«

(Nespametna šala) V vasi Wulkov na Nemškem je šlo več deklic zvečer mimo pokopališča. Na enkrat skočita izza groba dve belo oblečeni osebi. Jedna izmed deklic se je tako prestrašila, da je prihodnji dan znorela in so jo morali prepeljati v norišnico. To nespametno šalo sta si dovolila dva mladeniča, ki sta se zavila v bele rjuhe.

(7 dnij v snegu.) Iz Benetk se poroča: trije laški mitničarji so odšli na mejo. Ko so bili na samoti, je začelo močno snežiti. Možje hite v bližnji hlev. Sneg je v kratkem tako zapadel, da niso mogli iz njega. Bili so 7 dnij brez vseh jedil in preživeli so se z mrvo, katero so v vodi kuhali. Sedmi dan sta šla dva mitničarja v

oddaljeno vas Liskisza, kamor sta popolnoma onemogla dospela. Nekaj vaščanov se je takoj odpravilo na pot, da so rešili še tretjega.

(Drag klobuk.) K nekemu trgovcu v Braunšviku sta prišla dva zakonska, ki sta nakupila različnih stvari. Konečno je hotela še gospa klobuk imeti, a denarja ni bilo več. Zato sta dala za klobuk trgovcu srečko, ki je bila ravno kar — iztrebana. Trгоvec je dobil za klobuk 300.000 mark; trgovec je podelil lastniku srečke le 500 mark. Klobuk se mu je dobro izplačal.

(Stareš nekaterih živalij.) Najvišjo starost dočeka slon namreč 400 let, krokodil in labud 200—300 let, krokarij in orli po 100, gos in pelikan 60, lastovka 30, dromedar 40, konj in vol 25, kragulj, prav in kanarček 24, lev, medved in golob 23, papiga in kos 10, veverica in morski konj 7 let.

(Napad na turkšega sultana.) Amerikanski Slovenec je ponatisnil po časopisu »Daily Chronicle«, da sta naredila 2 vojaka v sultanovem cesarskem dvoru poskus, da bi umorila vladarja. Napad so odbili sultanovi služabniki. Barbarški vladar sultan je dal vojaka na grozen način mučiti; strli so jima kosti. Umrta sta groznih bolečin, ne da bi povedala svoji imeni. V to zaroto je baje zapletenih več oseb.

(Kake valé v Egiptu umetno piščeta.) Po celem Egiptu so menda kokosi preveč »kilave«, da ne zlezajo dosti piščet, ali pa se egipčanski zobje zasajajo le preradi v mehko meso piščancev, in jim jih zato primanjkuje. Da bi si pomagali iz te nadloge, so si napravili Egipčani posebne peči, v katerih vale umetnim potom piščance. V enem okraju je 70 takih pečij. V jedno peč se dene 80—40 tisoč jajec. Zjutraj in zvečer kurijo po jedno uro z govejim blatom, ki je navadno kurivo v onih krajih. Skrbeti pa se mora zato, da gorkota ne presega 45 stopinj Celzija. Nalašč za to najeti delavci pa obračajo jajca. Daset daj kurijo, potem morajo pa s kurjavo nehati. Dvajseti dan pa prepika piščeta lupino, in jedno ali dva in dvajseti dan zapusti svojo ječo. Pravijo, da se štiri petine vseh jajec izpremene v piščeta. Vsak dobi polovico piščet, ki so se izlegla iz jajec uloženih v peč. Drugo polovico pa obdrži posestnik pečij. Vsako leto se jedna peč lahko desetkrat rabi. Potemtakem bi zvalila vsaka peč na leto 250 tisoč piščet. Število je res veliko, toda izvaljena kuretina je tudi precej slabotna. Meso ni posebno dobro in tudi jajca so majhna.

(Žganjepitje.) Nek nemški čopsopis poroča: V Amsterdamu je stavil žganjar M, da hoče po noči ob 12. uri pri vsakem urinem udarcu izpiti kozarček žganja. Pri 10tem udarcu se je zgrudil na tla in pri 11tem je stala njegova duša pred pravičnim sodnikom. — Kakšna je bila pač obsodba?

(Stekel pes) je ogrizel v Trstu 27 oseb. Slednjič se je posrežilo umoriti nevarno zival. Obolele osebe so prepeljali na Dunaj v ondotno bolnico.

(Koliko jezikov) se govori po svetu, dognal je nek francoski učenjak; pravi, da je vseh govoric 860, ki se popolnoma ločijo druga od druge. Evropa ima 89, Afrika 114, Azija 123, Amerika 417 in ostale države 117 jezikov. Čudno je, da na raznih malih otokih južnega morja nahajamo povsodi drugo govorico.

(Visoka starost.) 4. januarja je obhajal svoj rojstni dan najstarejši mož na Dunaju L. Kohn. Rojen je bil l. 1787. na Ogerskem in je star 111 let. Pred dvema letoma je umrl njegov brat, ki je dosegal tudi visoko starost 102 let.

„Živio!“ je geslo podobi, katero vidimo prilepljeno na vogalih naših ulic, v izložbah naših trgovcev, kot kras v koledarjih in kot inserat v časopisih, in tako ta dobra misel občno pozornost nase vleče. Znana tvrdka Kathreiner naznanja svojo sladno kavo s te podobo, katere izvrstna izvršitev dokazuje, kako visoko je že dospela reklama sploh pri Kathreinerjevih naznanilih, kateri se že leta sèm zmiraj bolj odlikujejo. Tudi ta podoba je gotovo od prvih umetnikov izvršena. Mala stvarica na podobi je gotovo pri kaki domači svedanosti vidila, kako so oče kozarec s vinom vzdignili in s kakim hišnim prijateljem ali z domačimi trčnili. »Živio!« To ji je v bistri glavici ostalo kot najvišji izraz veselja in srčne odkrite udanosti. In ker živahni otroci tako radi take utise posamejno, pozdravi tudi ona tako od sestrice prineseno kavo. Kava je ta priljubljena Kathreinerjeva, katera tako prijetno diši, in tako dobro tekne, in kateri se ima zahvaliti za tako močne nogice, okrogle rokce in polna cvetoča ličica. In ko hoče ravno polno čašico k ustam nesti, pride ji na misel izraz najvišje zadovoljnosti in srčnega veselja in zakliče »Živio!« svoji sestrici nasproti. Kako srečno je umetnik to izpeljal, ko mala stvarica živahno čašico povzdigne in se starejši sestrici z ponosnim, pa vendar prijetnim smehljajem tej zahtevi udá. Tudi ona pije, kakor cela družina gotovo vže delj časa Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, katera edina tako izvrstno združuje tako zdravilne dokre lastnosti slada z navajenim prijetnim in priljubljenim okusom prave bobove kave. Delj ko se to otročja skupina gleda, bolj se gledalcu dopade. Bo jše priporočilve za to tako vže splošno priljubljeno Kathreinerjevo sladno kavo, kakor je to pravi umetnik v podobi storil, se gotovo ne more hitro najti.

➤ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 17. februarja 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 22. januarja:	54	42	64	38	25.
Gradec, 22. januarja:	11.	33	74	7.	15
Trst, 29. januarja:	42,	86,	40,	9,	24.
Lina, 29. januarja:	7,	24,	61,	37.	42.

Tržne cene v Ljubljani.

29. januarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st. . .	12 80	Špeh, povojen, kgr.	— 68
Rež, > . . .	9 30	Surovo maslo, >	— 80
Ječmen, > . . .	7 20	Jajce, jedno . . .	— 3
Oves, > . . .	6 50	Mleko, liter . . .	— 10
Ajda, > . . .	9 10	Goveje meso kgr.	— 64
Proso, > . . .	7 80	Telečje > . . .	— 60
Koruza, > . . .	6 60	Svinjsko > . . .	— 64
Krompir, > . . .	2 50	Koštrunovo > . . .	— 40
Leča hkl.	10 —	Pišanec	— 50
Grah, >	12 —	Golob	— 15
Fizol, >	10 —	Seno, 100 kgr. . .	1 78
Maslo kgr.	— 90	Slama, >	1 78
Mast, >	— 79	Drva trda, 4 kub.mtr.	7 —
Špeh, svež > . . .	— 62	> mehka	5 —

Otvoritev trgovine v Idriji.

Anton Jelenec

udano naznanja, da je otvoril svojo bogato založeno trgovino

s špecerijskim blagom

(prej Franc Kos) ter tem potom priporoča

svojo domačo tvrdko

vsem cenjenim Idričanom in okoličanom v blagohotno podpiranje.

Poštene cene! ♦ Dobro blago!

Z najodličnejšim spoštovanjem

Anton Jelenec,

270 3—1

trgovec v Idriji.

P X. zvezek: POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

Prodá se iz proste roke novo zidana hiša v Vodmatu, katera je 10 let davka prosta. Natančneje se pozivé pri upravnistvu „Domoljuba“.

228 3

Stanarinske knjižice

za stranke z uradne potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razporedbo za vplacovanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup l. gl. v

Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Dovoljujem si gospodom posestnikom naznaniti, da prodajam predenice prosto deteljo, ki je potrjena na ces. kr. semenskem poskuševališču na Dunaju. — Imam tudi v zalogi pesno seme, apneno klajo, ki je zelo važna za vspesno živinorejo in umetno gnojilo, h kateremu dam natančna navodila gledé uporabe.

Ivan Gašperlin,

269 1—1

trgovec v Št. Jurju pri Kranji.

V najem se dá
gostilna
v Štepanji vasi pri
Ljubljani št. 38.
Več je poizvedeti pri
Ložari (Speckhügel).
268 2-1

C. Klemt,

tovarna za polkna,

Brúnov na Češkem

priporoča svoja
izvirna, šestkrat
odlikovana

polkna
in lesena za-
grinjala na
valjih.

Cenik brezplačno.

Agentje za razprodajanje
pri privatnikih se vsprejemajo.
166 5-1

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsed
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavne dopuščene
srečke in državna pisma.

Ponudbe na **Luđovika**
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschergasse 8. 459 10-4
733 10-10

Pserhoferjeva

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

staroznano, lahke odvajajoče in od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sred-
stvo. — Te kroglice so iste, ki so vže več desetletij pri občinstvu dobro znane pod imenom
J. Pserhoferjeve kričistilne kroglice, in se edino pristne izdelujejo te v lekarni
pri „zlatem državnem jabolku“ na Dunaju I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 škatljica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoj s 6 škatljicami gld. 1-5.
Ako se svota vnaprej pošlje, valja s poštnine prosto pošiljati vred: 1 zavitek kroglice
gld. 1-25, 2 zavitka gld. 3-30, 3 zavitki gld. 3-35, 4 zavitki gld. 4-40, 5 zavitkov gld. 5-20,
10 zavitkov gld. 9-20. (Manj kot jeden zavitek se ne more razpošiljati.)

Prosi se, izrecno zahtevati „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“

ter naj se pazi, da ima vsaka škatljica na pokrovu rdeče tiskano ime J. Pserhofer, kakoršno
je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino

1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljat-
vijo 65 kr.

J. Pser-
hoferjev **trpotčev sok**, razslizujoč,
stekl. 50 kr.

J. Pser-
hoferjev **balzam za gušo** stekl.
40 kr.
s poštnine prosto pošiljati vijo 65 kr.

Stollovi kola-preparati

izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter
kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld.
60 kr., četrt litra 85 kr.

J. Pser-
hoferjeva **grenka tinktura za**
želodec (preje življenjska esenca ime-
novana). Lehkotno odvaj-

Razun tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in ino-
zemске farmaceutične specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje
točno in po ceni preskrbje. Pošiljatelj po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljati zneska,
večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštnaj nakaznici),
je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljatih s povzetjem. 228 (6-2)

joče sredstvo, oživlja in krepča želodec,
ter pospešuje prebavljenje. Stekl. 22 kr.,
dvanajst stekl. gld. 2-

J. Pser-
hoferjev **balzam za rane** stekl.
50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pser-
hofer-
jeva, najboljšje sredstvo za rast las, lonček 2 gl.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Stuedela, lonček 50 kr., s poš-
nine prosto pošiljati vijo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Burleha, domače sredstvo proti
slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1-

PREKLIC!

Podpisni sem okoli začetka meseca decembra 1897
v gostilni gosp. Fran Janežiča, posestnika v Mlinšah,
z ostudnimi izrazi zahil gospoda Fran Janežiča in
njegovo soprogo gospo Jozefo Janežič in sploh to
občespoštovano rodbino. — Valed tega izrekam tukaj
javno, da so bili vsi moji izrazi neupravičeni in odkrito-
srčno obžalujem, da sem to stori ter preključem vse
svoje tedanje navedbe; tudi potrdim, da je bila popolna
resnica vse, kar je gospod Damijan Pohl in trdil, da
sem govoril. 264 3-2

V Mlinšah, dne 18. januarja 1898.

Lovrenc Prestor, posestnik v Mlinšah.

Mestna hranilnica ljubljanska

obrestuje tudi nadalje hranilne vloge

po **4**⁰/₁₀

brez odblika novega rentnega davka.

Oelz^{ova} kava

je najboljši in najčistejši primesek
h kavi.

149 25-24

Čestite gospodinje!

Zahtevajte in kupujte to kavo!

Prodaja se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Marijaceljski grenčec

(v trgovini popolnoma prost, ama ga terej prodajati vsak trgovec. Razprodajalci dobé najvišji popust. Plakati v vseh jezikih za reklamo se dobé zastenj.)

Okrepčujoč, okusen, peživiljajoč, osvježujoč, v dijeteljskem oziru blagodejen je

Želodčni liker najkrajšega voaja (aroma) in najboljšega ukusa, ne zoperno grenek, marveč prijetno pogreni. — Srečno izbrana sestava izredno dobrih, čistih zelišč, najvestnejša priprava s najboljšo podstavo alkohola omogoči prirejanje najizvrtnejšega želodčnega grenčeca, kateri krepiča želedec in je potrjen po neštevilnih zakvalah. — Steklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gl., 12 stekl. samo 2 gl. — Dobiva se v vseh prodajalnicah, toda pri nakupovanji: **Pekeri** Pristom in pravi ima varstveno znamko **Marijine Celje**, katera je oblastveno vkajžena. Glavna zaloga:

Varstvena znamka.

Lekarna Trnóckzy, Ljubljana, Kranjsko,

katera razpošilja — da se občinstvo seznaní s pravim, pristnim blagom — najmanj 6 steklenic s obratno pošto po vseh delih sveta 191 24—17

Lepo posestvo

je iz proste roke **na prodaj v Zalogu** pod Ljubljano. Zraven šte in vseh dotičnih kmetijskih poslopj obsega nad 31 orálov hriba, akoraj 20 orálov travnikov. li orálov njiv in 447 kvadratnih sežnjev vrta. S kmetijstvom vred ne prodá tudi vse kmetijske orodje in živina. Več pové lastnica posestva

258 2—2 **Marija Peterlin,**
v Zalogu št. 7.

Priporočam
svojo
bogato in veliko zalogo

vsakovrstnih ur in verižic prstanov, uhanov itd.

posebno primerno za ženine in neveste, po najnižji cení.

Uljudno vabl v mnogobrojni obisk

Franc Čuden

v Ljubljani.

256 3

Ceniki s podobami tudi po pošti zastenj.

Sidro Liniment. Capsici compos.

231 7 iz lekarné Richter-jeve v Pragi
primane izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gl. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 707 39—15

Richter-jev liniment s 'sidrom'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristne.

Richter-jeva lekarna
pri siletem levu v Pragi.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prstni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za naražanje krvi, razstopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo naražanje kostij. 725 20—4

Cena steklenice je 1 gl. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

239 3 **Osrednje-skladišče:**

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“ VII./1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v krovčinah.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. ministarstva za uk in bogočastje pripuščeni

mali, srednji in veliki

katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bode v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od prihodnjega šolskega leta nadalje, je ravnekar izšel ter se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tisk. društva v Ljubljani

(M. Widman) Kopečarjevo ulico.

Prodajalci dobé primeren popust.

Koverte s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej cení.

Statistocero

drugini vsaki dan

posebno

rado pije

Zivijo!

Kathreiner- Kneippovo sladno kavo

Prosta zdravju škodljivih snovi, bogata kava ima edino Kathreiner-Kneippova sladna kava te dišavo in prijetni okus. Ker pospešuje tek in je lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippova sladna kava izkazuje že leta jednako dobro za odrasle in otroke. Z ozirom na zdravje in varčnost bi pristne „Kathreinerjeve“ kave ne smelo nedostajati v nobeni gospodinjstvi.

Svari se pred ničvrednimi ponaredbami.